

Τηλεοπτικό Διάγγελμα του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Νίκου Αναστασιάδη για τα νέα μέτρα στήριξης των εργαζομένων και της οικονομίας

Όταν τους προηγούμενους μήνες το ένα διάταγμα διαδεχόταν το άλλο με τα σκληρά μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας, μια ήταν η έγνοια τις ώρες της απομόνωσης μου, τότε θα ήμουν σε θέση να δώσω πίσω τη χαρά και την ελπίδα στους συμπολίτες μου.

Θέλω να σας εξομολογηθώ πως πέρασα, όπως και σεις, βεβαίως, δύσκολες ώρες και δοκιμασίες, δοκιμασίες που δεν περιορίζονταν μόνο στην απουσία των αγαπημένων μου, αλλά, κυρίως, στο αίσθημα ευθύνης απέναντι σ' όλους εσάς.

Γνώριζα πως όσο ορθά ή όσο αυστηρά και αναγκαία ήσαν τα μέτρα που εξαγγείλαμε δεν θα αρκούσαν για να αντιμετωπίσουμε την απειλή, αν δεν υπήρχε η δική σας θέληση, συνδρομή και θυσίες.

Σήμερα νιώθω περήφανος για όλους εσάς γιατί, για άλλη μια φορά έχετε αποδείξει πως διαθέτετε αυξημένο το αίσθημα ανθρωπιάς, αλληλεγγύης και πατριωτισμού.

Χάρη σ' αυτές σας τις αρετές, χάρη στους ήρωες της πρώτης γραμμής, τους άριστους επιστημονικούς συνεργάτες, έγινε κατορθωτό να θέσουμε υπό έλεγχο την εξάπλωση της ασθένειας, να μειώσουμε τα αυστηρά μέτρα και σταδιακά να μπαίνουμε στη νέα κανονικότητα ζωής.

Για αυτό και σήμερα νιώθω την ανάγκη να σας πω ένα μεγάλο ευχαριστώ.

Ο ίδιος και η Πολιτεία σας ευγνωμονούμε.

Φίλες και φίλοι,

Όπως σε κάθε μου διάγγελμα έτσι και σήμερα θέλω να είμαι ξεκάθαρος στα όσα λέγω.

Ανέφερα πως έγινε κατορθωτό να ελέγξουμε την εξάπλωση της ασθένειας, αλλά όχι ότι την εξουδετερώσαμε.

Και το λέγω αυτό γιατί, δυστυχώς, ενώ ο ιός εξακολουθεί να είναι ανάμεσά μας και караδοκεί, μια μειοψηφία και πάλι συμπεριφέρεται κατά τρόπο που δεν συνάδει ούτε με την κοινωνική ευθύνη ούτε με την καθολική προσπάθεια να απαλλαγούμε από τις συνέπειες της ασθένειας και έτσι να μη βρεθούμε υποχρεωμένοι να πάρουμε και πάλι αυστηρά μέτρα.

Δυστυχώς, κάποιοι, ευτυχώς λίγοι, για λόγους κερδοσκοπίας εκμεταλλεύονται τον παρορμητισμό των νέων και δεν τηρούν τα πρωτόκολλα υγιεινής που καθόρισε το Υπουργείο Υγείας.

Για υστάτη φορά κάνω έκκληση προς όλους: μην αγνοείται τις συμβουλές των επιστημόνων, μην αγνοείτε τους υπαρκτούς κινδύνους, μην επιτρέψετε αντί να πάμε στο επόμενο να οδηγηθούμε στο προηγούμενο στάδιο.

Τυχόν απερίσκεπτες συμπεριφορές δεν θα θέσουν μόνο σε κίνδυνο τις ζωές των αγαπημένων μας, αλλά θα οδηγήσουν και το κράτος σε αδυναμία να ανταποκριθεί στις νέες ανάγκες στήριξης που ενδεχόμενα να προκύψουν.

Λυπούμαι γιατί δεν έχω άλλη από την επιλογή παρά να είμαι αυστηρός, αλλά και ξεκάθαρος: η Πολιτεία δεν θα ανεχθεί και δεν θα επιτρέψει σ' όσους αγνοούν τους κανόνες υγιεινής και κοινωνικής ευθύνης να συνεχίσουν με συμπεριφορές που στρέφονται σε βάρος του συνόλου.

Αγαπητές φίλες, αγαπητοί φίλοι,

Η συνέπεια της πανδημίας δεν απείλησε μόνο την υγεία και τη ζωή των πολιτών αλλά έθεσαν σε κίνδυνο την απασχόληση, την επιβίωση μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων και ανέτρεψαν τη μέχρι τότε παρατηρούμενη ανάπτυξη.

Ως αποτέλεσμα της ορθής οικονομικής διαχείρισης, των οικονομικών επιδόσεων που καταγράφονταν τα τελευταία χρόνια, αλλά και με την άνετη πρόσβαση στις διεθνείς αγορές, η Κυβέρνηση πέτυχε έγκαιρα την ενίσχυση των ρευστών διαθεσίμων του κράτους.

Τούτο μας επέτρεψε να υλοποιήσουμε μια δέσμη πρώτων μέτρων, συνολικού ύψους 1.2 δισεκατομμυρίων ευρώ, με στόχο:

A. Τη στήριξη των μισθωτών ή αυτοτελώς εργαζομένων και των μικρών ή άλλων επιχειρήσεων, μέσω της κάλυψης του μεγαλύτερου μέρους του μισθολογικού κόστους, προκειμένου να διασφαλίσουμε τις θέσεις εργασίας.

Ένα σχέδιο στήριξης, το κόστος του οποίου θα ανέλθει μέχρι τις 12 Ιουνίου 2020 σε περίπου 330 εκατομμύρια ευρώ.

Να σημειώσω ότι η στήριξη θα συνεχίσει να παρέχεται σε στοχευμένους τομείς, με συγκεκριμένους όρους, μέχρι και τις 12 Οκτωβρίου, λαμβάνοντας βεβαίως υπόψη τόσο την επαναλειτουργία της συντριπτικής πλειοψηφίας των επιχειρήσεων όσο και των δυνατοτήτων του Κράτους.

B. Προκειμένου να ενισχύσουμε την ρευστότητα, προχωρήσαμε, μεταξύ άλλων:

- (i) Στην αναστολή της αποπληρωμής δόσεων και τόκων των δανείων και πιστωτικών διευκολύνσεων για περίοδο 9 μηνών.
- (ii) Σε αναστολή καταβολής του ΦΠΑ μέχρι την 10^η Νοεμβρίου 2020.
- (iii) Σε αναστολή καταβολής των αυξημένων συνεισφορών στο ΓΕΣΥ.
- (iv) Στην επέκταση της περιόδου αποπληρωμής ληξιπρόθεσμων κοινωνικών εισφορών.
- (v) Στην παροχή φορολογικών κίνητρων για μείωση των ενοικίων.
- (vi) Ανεστάλησαν οι διαδικασίες εξώσεων και εκποιήσεων.
- (vii) Μειώθηκε η τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος.

Γ. Πέραν των πιο πάνω, προχωρήσαμε στην παροχή επιδόματος σε κάθε φοιτητή του εξωτερικού, ύψους 750 ευρώ, ενώ το Κράτος επιβαρύνθηκε με τα έξοδα διαμονής και διατροφής κατά την περίοδο του υποχρεωτικού περιορισμού όλων των επαναπατρισθέντων.

Πρόσθετα, το Κράτος ανέλαβε το κόστος διενέργειας των μοριακών ελέγχων, οι οποίοι μέχρι σήμερα ξεπερνούν τις 100 χιλιάδες.

Θα ήθελα να σημειώσω πως το συνολικό κόστος των πιο πάνω μέτρων φοιτητικής χορηγίας, φιλοξενίας και μοριακών ελέγχων ανέρχεται στα 26 εκατομμύρια ευρώ περίπου.

Την ίδια ώρα θέλω να επισημάνω πως σε σχέση με το μέγεθος της κυπριακής οικονομίας, η δημοσιονομική παρέμβαση στην Κύπρο είναι η πιο έγκαιρη και μεγαλύτερη από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Φίλες και φίλοι,

Όπως είχα αναφέρει και σε προηγούμενα διαγγέλματα, η προσπάθεια της Κυβέρνησης για στήριξη της κοινωνίας και της οικονομίας, θα ήτο συνεχής.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, το Υπουργικό Συμβούλιο, κατά τη σημερινή του Συνεδρία, αξιοποιώντας πλήρως τα εργαλεία που παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι ευρωπαϊκοί θεσμοί, ενέκρινε νέα δέσμη μέτρων στήριξης της πραγματικής οικονομίας.

Λεπτομέρειες και πλήρης επεξήγηση των μέτρων που σήμερα υιοθετήθηκαν θα δοθούν από τον Υπουργό Οικονομικών σε δημοσιογραφική διάσκεψη που θα πραγματοποιηθεί αύριο.

Ο ίδιος, θα αρκεστώ σε συνοπτική αναφορά των νέων αποφάσεων, που προβλέπουν:

1. Παραχώρηση ρευστότητας, ύψους 800 εκατομμυρίων ευρώ για χρηματοδότηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, μέσω του Ταμείου Επιχειρηματικότητας Κύπρου.

Δικαιούχοι θα είναι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις με μέγιστο αριθμό προσωπικού τα 250 άτομα, ανά επιχείρηση.

2. Για σκοπούς χορήγησης δανείων προς κυπριακές μικρομεσαίες επιχειρήσεις και εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης, η Κυβέρνηση αποφάσισε σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, όπως αυξήσει το σχέδιο δανειοδότησης κατά 500 εκατομμύρια ευρώ.

Δικαιούχοι θα είναι επιχειρήσεις που έχουν εγγραφεί και λειτουργούν στην Κύπρο που εργοδοτούν μέχρι 3000 εργαζόμενους, ανά επιχείρηση.

3. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων, το οποίο δημιουργήθηκε για σκοπούς αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Κύπρος αναμένεται να αντλήσει από το εν λόγω ταμείο ποσό 300 έως 400 εκατομμυρίων ευρώ για τις ανάγκες της κυπριακής οικονομίας.

Δικαιούχοι θα είναι και πάλι Μικρομεσαίες επιχειρήσεις και εταιρείες Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης, οι οποίες έχουν πληγεί από την πανδημία.

Να σημειωθεί ότι τα παραχωρούμενα δάνεια του παρόντος σχεδίου θα είναι εγγυημένα κατά 80% από το Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων.

Φίλες και φίλοι,

Θέλω να επισημάνω και να τονίσω πως όλα τα σχέδια δανειοδότησης προβλέπουν ρήτρες προστασίας των θέσεων εργασίας.

4. Σχέδιο Επιδότησης επιτοκίων για νέα επιχειρηματικά δάνεια σε επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων και αυτοτελώς εργαζομένων, που αντιμετωπίζουν έλλειψη ρευστότητας σαν αποτέλεσμα της πανδημίας. Το σχέδιο αφορά δάνεια που συνήφθησαν ή θα συναφθούν από την 1^η Μαρτίου του 2020 έως την 31^η Δεκεμβρίου του 2020.

Δικαιούχοι θα είναι όλες οι επιχειρήσεις και αυτοτελώς εργαζόμενοι, με βασική προϋπόθεση να μη θεωρούνται ως προβληματικές με βάση τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Να σημειώσω ακόμα, ότι το μέτρο είναι σύμφωνο με τις κατευθυντήριες γραμμές που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η επιδότηση του επιτοκίου θα είναι για περίοδο τεσσάρων χρόνων ως ακολούθως:

Τα πρώτα δυο χρόνια θα επιδοτείται το επιτόκιο μέχρι 3.5 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ για τον τρίτο μέχρι τον τέταρτο χρόνο θα επιδοτείται το επιτόκιο κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες

για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και αυτοτελώς εργαζόμενους και 1.5 ποσοστιαία μονάδα για τις μεγάλες επιχειρήσεις

5. Το Υπουργικό Συμβούλιο, προκειμένου να στηρίξει την ιδιοκατοίκηση, αποφάσισε την επιδότηση επιτοκίου για καθορισμένο χρονικό διάστημα και με ανώτατο ύψους δανείου.

Αφορά δάνεια που συνήφθησαν ή θα συναφθούν από την 1^η Μαρτίου του 2020 έως την 31^η Δεκεμβρίου του 2020 και δεν θα υπερβαίνουν τις 300 χιλιάδες ευρώ.

Η διάρκεια επιδότησης θα είναι για τέσσερα χρόνια και θα ανέρχεται σε 1,5 ποσοστιαία μονάδα του επιτοκίου.

6. Σχέδιο Επιδότησης Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων και Αυτοτελώς Εργαζομένων.

Θέλω να επισημάνω πως στόχος του σχεδίου είναι η κάλυψη μέρους του ενοικίου και των λειτουργικών εξόδων. Το συνολικό ύψος της επιδότησης ή χορηγίας υπερβαίνει τα 100 εκατομμύρια ευρώ.

Οι χορηγίες αφορούν περίπου 50.000 πολύ μικρές, μικρές επιχειρήσεις και αυτοτελώς εργαζόμενους που απασχολούν μέχρι και 50 άτομα.

Το ύψος της εφάπαξ χορηγίας κατανέμεται ως ακολούθως:

Αυτοτελώς εργαζόμενοι και πολύ μικρές επιχειρήσεις που τελούσαν υπό πλήρη ή μερική αναστολή των εργασιών τους και ήσαν ενταγμένοι στα Ειδικά Σχέδια του Υπουργείου Εργασίας την περίοδο 13 Απριλίου – 12 Μαΐου 2020 και απασχολούσαν:

(α) Μέχρι ένα άτομο: η χορηγία θα είναι €1250

(β) Από 2 έως 5 άτομα: €3000.

(γ) Από 6 έως 9 άτομα: €4000.

(δ) Από 10 έως 50 άτομα: €6000.

7. Προς ενίσχυση της ανάκαμψης, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να δοθούν οδηγίες σε όλες τις αρμόδιες Αρχές, και αυτό είναι μια άλλη απόφαση, όπως προβούν σε άμεση προκήρυξη προσφορών για όλα τα αναπτυξιακά έργα με βάση τις εξαγγελίες που κατά καιρούς είχα προβεί, ή και άλλα έργα τα οποία είναι ώριμα, ανεξάρτητα από την προγραμματισμένη περίοδο προκήρυξης τους με βάση τον προϋπολογισμό.

Συνεπώς, όχι μόνο δεν αναστέλλεται αλλά επισπεύδεται η εκτέλεση των αναπτυξιακών έργων. Νοείται ότι της απόφασης εξαιρείται, επί του παρόντος, το έργο που αφορά το κτήριο της Βουλής των Αντιπροσώπων

8. Προς ενίσχυση του τουριστικού τομέα και της συνδεσιμότητας της Κύπρου, αποφασίστηκε επιπλέον σχέδιο κινήτρων ύψους 6.3 εκατομμυρίων ευρώ, που με το υφιστάμενο σχέδιο ανέρχεται συνολικά στα 15.7 εκατομμύρια ευρώ που θα καταβληθούν μέχρι το τέλος του 2020.

9. Προς ενίσχυση του τομέα τουριστικών καταλυμάτων και επιχειρήσεων εστίασης, αποφασίσθηκε η μείωση του συντελεστή ΦΠΑ από 9% σε 5% για την περίοδο από την 1^η Ιουλίου 2020 μέχρι την 10^η Ιανουαρίου του 2021.

10. Πρόσθετα με τα πιο πάνω και προς στήριξη και ενίσχυση του αγροτικού τομέα, θα διατεθεί, όπως ανέφερε χθες ο Υπουργός Γεωργίας, ποσό ύψους 22 εκατομμυρίων ευρώ.

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Θεωρώ σημαντικό να επισημάνω πως το συνολικό ύψος των χορηγήσεων του Κράτους για διασφάλιση των θέσεων εργασίας, κάλυψης μέρους των λειτουργικών εξόδων και ενοικίων των αυτοτελών εργαζομένων και των επιχειρήσεων, ανέρχεται ή ακόμα και θα υπερβεί τα 430 περίπου εκατομμύρια ευρώ.

Την ίδια στιγμή, για ενίσχυση της ρευστότητας δίδεται η δυνατότητα άντλησης δανείων συνολικού ύψους 1.7 δισεκατομμυρίων ευρώ, χωρίς να υπολογίζεται η επιδότηση των επιτοκίων από το Κράτος για επιχειρηματικά και στεγαστικά δάνεια.

Με τις σημερινές αποφάσεις, η Κυβέρνηση αποδεικνύει για άλλη μια φορά την αποφασιστικότητα της να στηρίξει τη δυναμική επανεκκίνηση της κυπριακής οικονομίας.

Θέλω να σας διαβεβαιώσω πως με την ίδια αποφασιστικότητα θα πάρουμε τα όποια άλλα μέτρα κριθούν αναγκαία, πάντοτε, βέβαια, στο πλαίσιο των οικονομικών δυνατοτήτων του Κράτους μας.

Φίλες και φίλοι,

Είμαι αισιόδοξος πως με τη σημερινή γενναϊόδωρη στήριξη της Κυβέρνησης, την εργατικότητα και το πείσμα που σας διακρίνει, θα ξεπεράσουμε και αυτήν την οικονομική κρίση.

Βεβαίως, όπως είναι αυτονόητο, η επανεκκίνηση της οικονομίας είναι συνυφασμένη με την εξέλιξη της επιδημιολογικής πορείας της χώρας. Δεν θα κουραστώ να το λέω.

Για αυτό και θέλω να επαναλάβω στα όσα στο διάγγελμα μου της 29^{ης} Απριλίου είχα αναφέρει.....: *«Δεν θα κουραστώ να επαναλαμβάνω πως η όποια πρόσδος ή ο κίνδυνος οπισθοδρόμησης εξαρτάται από τη συμπεριφορά όλων».*

Για αυτό και για άλλη μια φορά απευθύνω έκκληση προς όλους:

Να συνεχίσουμε να επιδεικνύουμε ανθρωπιά και αλληλεγγύη, να τηρούμε τις επιστημονικές οδηγίες ασφάλειας και υγείας, σεβόμενοι έτσι την προστασία τόσο των ιδίων, αλλά και του κοινωνικού συνόλου.

Σας εμπιστεύομαι και σας ευχαριστώ. Θα τα καταφέρουμε.